

ENHED FOR
KVALITET OG
MODERNISERING

PIXI vejledning:

**Fysioterapeutiske ydelser
i strukturerede forløb for
patienter med multipel
sklerose, der behandles under
overenskomsten for vederlagsfri
fysioterapi**

For praktiserende fysioterapeuter

PIXI vejledning

Patienter med sklerose har på grund af sygdommens karakter brug for livslang forebyggende behandling og vedligeholdende træning.

Der kan være mange symptomer, og de skifter både i karakter og styrke over tid. Sværhedsgraden af sygdommen varierer også i høj grad fra person til person, og derfor vil behandlingsindsatserne også variere alt afhængig af, hvor i forløbet patienten er.

Man kan betragte sklerose i faser som groft opdeles i tidlig og begyndende, moderat med funktionsbegrænsninger og fremskridende eller fremskredet sklerose.

Formålet med de strukturerede forløb er at få ensartet og styrket den evidensbaserede behandling. Det er et beslutningsstøtteværktøj for dig, som behandler patienter med sklerose, der vil gøre det nemmere at ensarte og derved sikre en høj kvalitet og give gennemsigtighed for både patienterne og for de fagpersoner i det tværsektorielle samarbejde omkring patienten.

De strukturerede forløb bidrager til at styrke patientens mestringsevne, og evnen til at tage ejerskab og deltage aktivt i træning og behandling for deres sklerose.

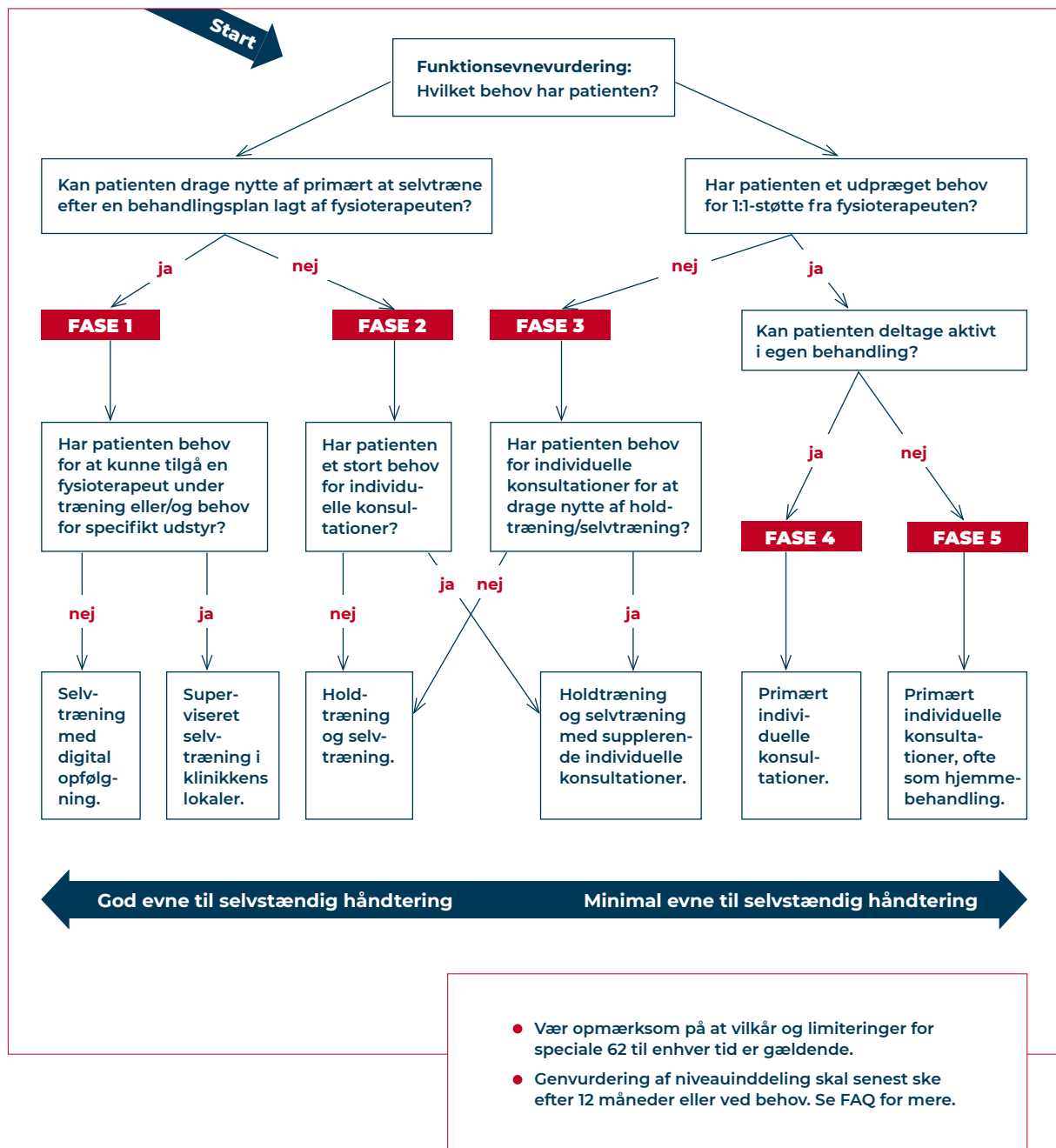
Du skal som behandlende fysioterapeut fungere som facilitator for, at patienten kan håndtere sin egen sygdom med et så højt fysisk aktivitetsniveau som muligt, så patienten kan leve et aktivt liv og være mindst muligt begrænset af sin sklerose.

Når patienten skal vurderes til hvilket forløb, der er relevant for den enkelte, er det på baggrund af fysioterapeutens funktionsevnevurdering af patienten og relevante test. Forløbsoversigten er vejledende og henvisningskriterierne for, om det er med eller uden svært handicap, er stadig gældende.

Fase 1 er primært til de patienter, som har begyndende sklerose. De har kun få eller ingen symptomer og funktionsbegrænsninger. I denne fase har de størst evne til selvstændig håndtering af deres sygdomsforløb og træning. I fase 5 ses patienter i senstadiet af deres sklerose, hvor de har et svært fysisk og kognitivt handicap, og har mindst evne til selvstændig håndtering af deres sygdomsforløb.

Vurderes der, at patienten kan klare sig selv inden døre i 24 timer uden hjælp eller hjælpemidler, vil patienten høre til i fase 1 eller 2 afhængig af, om patienten kan profitere af at selvtræne efter en behandlingsplan, du har lagt.

Vurderes der, at patienten ikke kan klare sig inden døre i 24 timer uden hjælp eller hjælpemidler, tildeles patienten ud fra en vurdering af graden for behov for 1:1 træning fase 3, som primært er holdtræning suppleret med individuelle konsultationer eller fase 4, som primært består af individuelle konsultationer. Fase 5 er som regel til patienter i senstadiet af sklerose med så svære fysiske funktionsnedsættelser, at de har brug for hjemmebehandling.

FASE 1**Målgruppe:**

- Patienter med tidlig og begyndende sklerose med få eller ingen funktionsevnebegrænsninger og symptomer
- Kan håndtere eget sygdomsforløb og træne på egen hånd

Formål:

- At patienterne selvtræner og bliver træningsvante
- Opbygning af reservekapacitet og sikre modstandsdygtighed overfor symptomer over tid

Forløbet består typisk i denne fase af selvtræning efter en træningsplan tilrettelagt af den behandlende fysioterapeut, suppleret med superviseret træning i klinikken. Opfølgning af patienterne i denne fase vil som udgangspunkt foregå digitalt.

I en henvisningsperiode på 12 mdr. vil et typisk forløb i fase 1 se ud som nedenfor

FASE 2

Målgruppe:

- Patienter med let nedsat funktionsevne og vedvarende symptomer
- Kan håndtere at supplere holdtræning med selvtræning

Formål:

- Understøttelse i selvtræning
- Opretholdelse af et højt aktivitetsniveau
- Bevare og forbedre fysiske funktioner
- Opbygning af reservekapacitet og sikre modstandsdygtighed overfor symptomer over tid
- Tilpasse træningsaktivitet til hverdagslivet

Forløbet består typisk i denne fase af holdtræning på klinikken, suppleret med selvtræning efter en træningsplan tilrettelagt af den behandlende fysioterapeut. Ved behov, suppleres med superviseret træning i klinikken og i forbindelse med attack eller funktionsevnetab, kan der opstå behov for en evalueringssamtale eller undtagelsesvis en individuel konsultation.

I en henvisningsperiode på 12 mdr. vil et typisk forløb i fase 2 se ud som nedenfor

FASE 3

Målgruppe:

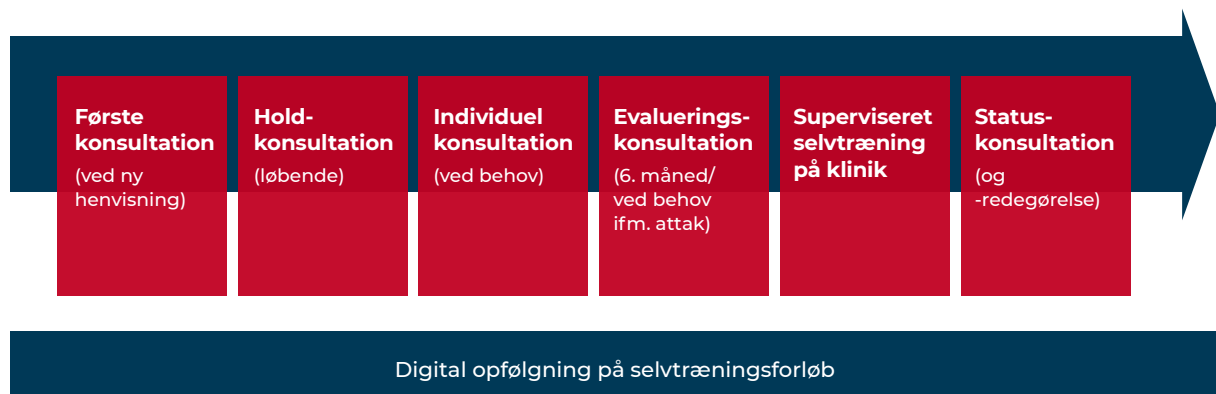
- Patienter med moderat sklerose med svært fysisk handicap
- Har typisk behov for hjælpemidler i form af en badestol, velastol eller dropfodsskinne
- Kan modtage kollektive instruktioner og deltage på hold
- Kan gennemføre selvtræning, evt. med hjælp fra pårørende

Formål:

- At vedligeholde eksisterende funktioner og forhale forværring længst muligt
- Modvirke tab af afgørende funktioner
- Forebygge inaktivitet og understøtte selvtræning efter patientens behov
- Opbygning af reservekapacitet og sikre modstandsdygtighed overfor symptomer over tid

Forløbet består typisk i denne fase af holdtræning på klinikken suppleret med individuelle konsultationer efter behov. Hvis det vurderes sikkert, suppleres der med superviseret træning på klinikken og/eller selvtræning.

I en henvisningsperiode på 12 mdr. vil et typisk forløb i fase 3 se ud som nedenfor

FASE 4**Målgruppe:**

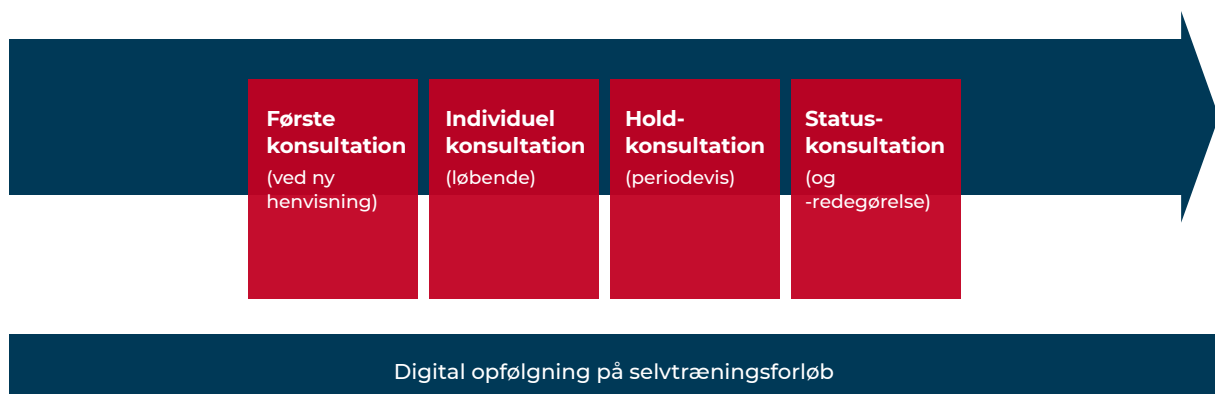
- Patienter med fremskridende sklerose og svært nedsat fysisk og kognitivt funktionsniveau
- Har typisk behov for gangredskab i form af albuestok eller rollator
- Behov for 1:1 støtte
- Tilstrækkelig kontrol i OE til forflytninger og udføre ADL
- Nedsat evne til at problemløse, planlægge og organisere
- Nedsat hukommelse og koncentration og evne til at lagre informationer

Formål:

- Vedligeholde patientens eksisterende funktioner og forhale forværring
- Imødekomme kognitive og fysiske funktionsevnetab
- Afhjælpe ufrivillig inaktivitet og sygdomsprogression
- Fokuserer på at træningsindsatsen er tilpasset patientens motivation og hverdag
- Understøttelse af selvtræning i samarbejde med fx pårørende eller plejere

Forløbet består typisk i denne fase af individuelle konsultationer, og hvis det vurderes sikkert, suppleres med holdtræning og selvtræning.

I en henvisningsperiode på 12 mdr. vil et typisk forløb i fase 4 se ud som nedenfor

FASE 5

Målgruppe:

- Patienter med fremskreden sklerose med svære fysiske og kognitive funktionsevnetab
- Er i senstadiet af deres sklerose
- Minimal eller ingen evne til at forflytte sig selvstændigt
- Typisk kørestolsbrugere og sengeliggende og får hjemmebehandling
- Manglende overblik over egen formåen, sygdomssituation og behov for behandling

Formål:

- Vedligeholde de tilbageværende funktioner
- Symptombehandling der inkluderer vedvarende justering af behandlingsintensitet og -varighed
- Rette behandling mod basale funktioner og hverdagsaktiviteter
- Indgå i et tværfagligt samarbejde omkring det samlede patienttilbud
- Sikre koordinering og sammenhæng i behandlingstilbud i et tværfagligt samarbejde

Forløbet består typisk i denne fase af individuelle konsultationer i hjemmet, g hvis det er muligt suppleret med selvtræning i samarbejde med hjælpere, plejere eller pårørende.

I en henvisningsperiode på 12 mdr. vil et typisk forløb i fase 5 se ud som nedenfor

